

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, De Obligationibus, Functionibus Et Juribus Parochialibus

Engel, Ludwig

Salisbvrgeri, 1662

II. De Pœnitentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41598

CAPUT II.

De Pœnitentia.

1. Parochus quoad curam animarum debet esse approbatus ab Episcopo, vel habente jurisdictionem Episcopalem.
2. Approbatio sicut & dispensatio non tantum verbis, sed & facto fieri potest.
3. Approbatus quoad unam parochiam non est approbatus quoad totam diocesim, fallit de consuetudine.
4. Confessiones suorum subditorum potest parochus etiam audire extra suam parochiam.
5. Capellani parochorum debent esse approbati ab Episcopo loci ubi servant.
6. Communi opinione hominum habitus pro legitimo Capellano valide absoluit.
7. Quo iure possit parochus ad breve tempus tenere Capellanum non approbatum.

8. Qui

8. *Quibus possit Parochus administrare Sacramentum pœnitentiæ.*
9. *Parochus debet audire confessiones, quoties parochiani rationabiliter petunt.*
10. *Parochus non debet esse difficilis in concedenda licentia, ut parochianus alteri confiteatur.*
11. *In casibus reservatis Parochus non habet jurisdictionem.*
12. *fallit in articulo mortis.*
13. *Periculum mortis evadens an teneatur pro nova absolutione adire superiorem.*
14. *Pro pœnitente, qui persuaderi non potest, ut adeat superiorem, debet Parochus impetrare licentiam absolvendi.*
15. *An habens casum reservatum, ita præcisè debeat mitti ad Superiorem, ut non possit mitti ad alium habentem licentiã absolvendi à reservatis.*
16. *Quæ sit distinctio inter jurisdictionem prorogatam & delegatam.*

17. in

17. *in foro interno prorogatio jurisdictionis non habet locum sine licentia proprii Ordinarij,*
18. *Quid statuendum si habens casus reservatos sit ex aliena diocesi.*
19. *Qualiter verum sit, quod judicium feratur secundum leges loci.*
20. *Casus reservati an durent post mortem Episcopi.*
21. *Casus papales omnes habent censuram annexam, & ideo excusatus à censura, excusatur etiam à reservatione.*
22. *Excusatus à mortali, excusatur à censura.*
23. *Ignorans censuram quamvis sciat actum prohibitum, ex aliquorum opinione excusatur à censura, quia in censuris requiritur contumacia.*
24. *Multae censurae non sunt usu receptae.*
25. *Lex non recepta non ligat, & recepta per contrariam consuetudinem abrogari potest.*

26. *Bulla Cœnæ alicubi non est recepta.*
 27. *De stylo Curia Bullæ Romæ tantum promulgata ligant ubique.*
 28. *Excommunicatio non incurritur propter actum merè internum.*
 29. *Casus Papalis propter difficultatem fit Episcopalis.*
 30. *Propter privilegia quorundam plerumque non est necesse pœnitentem mittere Romam.*
 31. *Per S. Congreg. Episc. privilegia Regularium sunt limitata.*

Qualiter hoc Sacramentum administrandum sit, & quomodo cum pœnitentibus agendum, de gravitate peccatorum judicandum &c. apud Theologos legendum erit, quorum passim hac de re Tractatus extant. Ego tantùm ea, quæ ad *Jurisdictionem* Parochi in administratione hujus Sacramenti pertinent, illâ, quâ soleo, brevitate resolvam. Igitur

Not. I. quòd Parochus sive sæcularis sive regularis, ut *Jurisdictionem* fori

fori poenitentialis respectu secularium
 personarum ante omnia debeat esse
 approbatus ab Episcopo. *Trid. S. 23.*
 1 *de ref. c. 15.* Nomine autem Episcopi
 veniunt etiam inferiores Prælati Juris-
 dictionem quasi Episcopalem, vi spe-
 cialis territorij, privilegij, vel præscri-
 ptionis habentes *Trid. S. 25. de Reg.*
c. 11. in fin. videantur, quæ circa præ-
 scriptionem pulchrè tradit Panorm.
inc. cum non liceat. circa fin. de præ-
script. tex inc. auditis. 15. & c. cum o-
lim. 18. eod. tit. Barb. in d. c. 15. Trid.
n. 23. Quòd si cura personarum sa-
 cularium sit annexa Monasterio ubi
 Abbates, Generales, aut Capita Ordini-
 num sedem principalem ordinariam
 habent, tunc etiam de ipso Concilio
 Trid. Episcopi approbatio non requi-
 ritur, ut clarè dicitur in *sess. 25. de Re man-*
gul. c. 11.

Porro confertur approbatio non
 2 tantum per verbalem contestationem
 sed etiam per ipsam actualem parochiam
 chie

rium
 esse
 23.
 scop
 uril
 i spe
 scri
 Reg
 pra
 orm
 pra
 m a
 Trid
 n sa
 ubi
 Ord
 riam
 cilio
 equi
 Re
 non
 onē
 varo
 chia

chie collationem & hoc ipso, quod
 Episcopus alicui parochiam conferat
 eundē approbare censetur, quia *in sess.*
23. cap. 15. sub disiunctio[n]e requiritur,
 ut aliquis vel approbationem *per exa-*
men, si videbitur necessarium, obtineat
 vel *Parochiale beneficium habeat.* pro-
 ut in simili dispensatio nonnunquam
 ipso facto sine expressione verborum
 conceditur, quando in aliquem habentem
 defectum, actus positivus per di-
 spensatorem exercetur, qui actus sine
 dispensatione diceretur non legitime
 factus v. g. si Episcopus illegitimè na-
 to scienter conferat minores Ordines
 & simplex beneficium, quod facere
 potest *jux. c. 1 de filiis presby. in 6. ita*
quoq; ex L. imperialis 23. §. similes 4.
C. de nupt. notant Gottof. & DD. fa-
 mam tacitè restitui illi infami, cui
 Imperator dignitatem aliquam dedit.
 Not. 2. quod, licet ex communi
 sententia Parochus approbatus quoad
 unam Parochiam, non propterea
 E

scn-

censeatur approbatus quoad totam
 dioecesim teste *Piassec. in praxi Episc. p.*
2. c. 1. n. 10. Nihilominus si aliquis vic
 tute Bullæ Cruciatæ aut Iubilæi posse
 sibi eligere quemcunq; Confessarium
 approbatum etiam talem Parochum
 eligere non prohiberetur, quamvis
 3 aliàs ipsius Parochianus non esset. Ita
 tem Consuetudine passim receptum
 est, ut ab uno Parocho possit alteri Pa
 rocho cura in sua Parochia comitti &
 delegari, ut ita unus Parochus alterius
 Parochi ad breve tempus absentis vi
 ces supplere possit. id quod non tan
 tum in duobus Parochis in eadem
 diocesi, sed etiam in confinio dua
 rum diversarum diocesium constitutum
 procedere quidam existimant. *vid. L.*
en tract. de Poenit. disp. 21. sect. 1. n. 1.
 quam opinionem confirmat notum
 Juris axioma, quod Consuetudo tri
 buat Jurisdictionem. *c. dilecti. 4. De*
Arbit c. cum contingat. 13. De fo
comp.

Not. 3. quod Confessiones suorum Subditorum possit Parochus etiam extra suam Parochiam audire, si v. g. cum suis Parochianis in alienam parochiam peregrinatum iverit, & ibi aliqui confiteri desiderent. quia absolutio Sacramentalis est actus voluntariæ Jurisdictionis qui extra territorium etiam exerceri potest. *l. 2. De offic. Procons.*

Not. 4. quod Parochus non possit quemlibet pro suo Capellano seu Cooperatore suscipere, cui deleget suam Jurisdictionem, nisi fuerit Sacerdos quoad curam animarum approbatus ab Episcopo. Quia Concilium Trid. generaliter decrevit, *Nulum* posse Confessiones secularium audire, nisi approbatus fuerit. Deinde non satis cautum fuisset incommodis ex abusu Parochorum oves suas ineptis committentium, provenientibus, si facultas judicandi de idoneitate Ministri penes Parochos relicta fuisset.

set, ut rectissimè observat Reverendissimus D. Christoph. Rasler *in tractatu suo de Pœnit. pag. 409*. Prætereà non sufficit, quòd suscipiendus in capellanum ab aliquo Episcopo, quocumquedemùm, sit approbatus, sed debet esse approbatus ab Episcopo illius diœcesis, in qua Sacramenta administrabitur, quia Concil. *d. s. 23 c. 15.* requirit approbationem ab *Episcopis* in plurali, quo numero utiq; utitur ex supposito, quòd aliquem contingat ad diversas diœceses venire: tùm etiam quia in diversis diœcesibus diversi populi, diversi mores & ritus sunt, ut propterea meritò specialiter inquirendum an talis Persona aliunde adveniens pro tali loco idonea sit.

Sed quid si Parochus de facto aliquem capellanum non approbatum ab Episcopo tenuerit, anne validè absolvet? R. si communi hominum existimatione reputetur pro Legitimo Capellano, ejus jurisdicctio à jure pro-

pter communem hominum errorem
(qui non debent in re tam gravi deci-
pi) supplebitur, & consequenter v2-
lidè absolvet. *arg. l. Barbarius. De*
offic. Præf. Non ignoro quod Innoc. in
c. cùm dilecta 22. De rescript. n. 1. vi-
deatur tenere, illam Leg. Barbarius.
non habere locum in delegato (qua-
lis etiam est Capellanus) sed tantum
in Ordinario, eò quòd ratio publicæ
utilitatis potissimum tantum in Or-
dinario Iudice locum habeat. Verùm
quidquid sit de hac opinione Inno-
centij, quam impugnat Sanch. *de*
Matrim. lib. 3. disp. 22. n. 16. nixus
authoritate tex. c. 1. §. verumtamen.
3. q. 7. Ego in nostro proposito dico, nō
agi de delegato ad unam particula-
rem causam, de quo Innoc. loquitur,
sed agi de Capellano, qui semper loco
Parochi Jurisdictionem exercet, &
proinde delegatus ad universitatem
causarum mandatam potius habens
Jurisdictionem censeri debet, qualem

delegatum habere jurisdictionem ordinariam, & plerumq; ordinarij nomine venire testatur And. Gail. *lib. Obs 97. n. 12.* Maximè verò illa ratio publicæ utilitatis, ob quam in ordinario propter communem errorem suppletur jurisdictio, deduci potest ad delegatum ad universitatē causarum quia & iste non tantum uni uel alteri sed multis, imò omnibus in illo genere causarum, ad quod delegatus est comprehensus, jus dicere necesse habet. Docet tamen Barb. *De officio Parochi p. 2. c. 19. sub. n. 38. in nova edit.* quod ad tempus aliquod, v. g. in quadragessimâ possit sibi Parochus vel Curatus ad excipiendas confessiones aliquem Religiosum vel alium sine cuiuscunq; Superioris licentia assumere cum Sacerdos ritè ordinatus jam habeat potestatem absolvendi, sed ratiōn materia scil. populus deficiat quam ipsi tribuit Parochus. Atque hanc sententiam potius ex consuetudine

dine & licentiâ Episcopi per quamdam Epikiam propter brevitatē temporis præsumptâ admiserim, quam ex illâ ratione assignata, quæ stante Concilio Trid. prohibente absolutio- nem à Sacerdote non approbato fac- tam procedere haud potest, aliàs pro- baret generaliter, quòd Parochus in- distinctè quemcunq; sacerdotem pro- suo Capellano suscipere posset, con- trà ea, quæ paulò antè dicta sunt.

Not. s. quòd Sacramentum Pœ- 8.
nitentiæ, præter eos, qui perpetuum
domicilium in Parochia habent pos-
sit etiam Parochus administrare illis,
qui quasi domicilium ibidem obti-
nent, hoc est, qui maiori saltem anni
parte in parochia vel de facto man-
serunt, vel manere intendunt, ut Scho-
lares, famuli, &c. Quinimo etiam
plane advenas & peregrinos nec ve-
rum nec quasi domicilium habentes
ex tacitâ voluntate Ordinariorum per
consuetudinem confirmatâ à quolibet

Exposito sacerdote Pœnitentiæ & Eucharistiæ Sacramenta percipere posse etiam tempore paschali, si ad propriam Parochiam facile accedere non possint, ex communi sententiâ & praxi docet Laym. lib. 5. tract. 6. cap. 10. n. 9.

Not. 6. quòd Parochus teneatur toties administrare Sacramentum pœnitentiæ suis Parochianis, quoties ipsi justam confitendi causam habent, ac opportuno tempore & loco petunt, cum enim homines frequenter in peccata mortalia labantur, & propterea periculo aeternæ damnationis sint expositi, utiq; Parochus ratione pastoralis officij tenetur quandocunq; potest & ipsi petunt, eos ex tanto periculo eripere, & ipsorum spiritualem profectum omni meliori modo promoveri. Navar. in Man. cap. 25. n. 131.

10. Quòd si Parochus non velit per se confessionem excipere, vel pœnitens desideret alteri confiteri, non debet Parochus in concedenda licentia difficultas esse.

esse, ne conscientia suorum subditorum
laqueum iniiciat. quia experientia
constat, quod multi confitendo pro-
prio Parocho peccata sua non inte-
grè & sincerè exponant: imò non-
nulli malint sine pœnitentia decedere,
quàm proprio Parocho confiteri, ut
ex S. Thoma notavit Sylv. *verb. con-
fessor. 1. n. 13.*

Not. 7. quod in casibus Papæ ¹⁷
vel Episcopo reservatis Parochus sine
speciali licentiâ nullam jurisdic-
tionem habeat, sed afferentem peccata
reservata & non reservata, à non re-
servatis absolvere, cum reservatis au-
tem ad superiorem remittere debeat.
Porro cum circa casus reservados mul-
tæ quotidianæ difficultates occurrant,
ideò præcipuas earum breviter
hîc subnotabo.

OS [o] OS

E S

S. Uni-

§. Unicus.

De Casibus reservatis,

Quar. 1. utrum Parochus nullo casu
 12 absolvere possit à reservatis? R. in
 articulo mortis nullum casum esse re-
 servatum, *sed omnes sacerdotes* (quod
 DD. etiam ad excommunicatos, sus-
 pensos, irregulares, degradatos, Schis-
 maticos & hæreticos extendunt, apud
 Barb. in *Collect ad cap. 7. Trid. S. 14. De*
Sacram. Pœnit. n. 13.) quoslibet poe-
 nitentes à quibusvis peccatis & cen-
 suris absolvere possunt Ecclesiâ ex sin-
 gulari pietate & benignitate tunc
 conferente Jurisdictionem *jux Trid.*
d. cap. 7. s. 14. dicitur autem *mortis*
articulus non tantum quando poe-
 nitens jam agonizat, sed tamen si vixat
 & vivere possit, est tamen ex veris-
 simili medicorum aut prudentum vi-
 rorum judicio in propinquo mortis
 periculo. veluti si peste infectus sit
 in ipso conflictu bellico aut periculo

Na

naufragij constitutus, &c. *Barb. d. c. 7. n. 11.*

Quær. 2. Vtrum in periculo mortis à casu reservato absolutus, si reconva-¹³lescat, teneatur se præsentare Superiori, & novam absolutionem petere? R. esse distinguendum, an casus fuerit simpliciter reservatus, vel an fuerit reservatus propter censuram annexam? si fuerit simpliciter reservatus, non erit opus novâ absolutione, quia præcedens absolutio in articulo mortis data ex commissione Ecclesiæ fuit vera absolutio, ac proinde omnes absolutionis effectus operata est. *cc apud Barb. d. c. 7. n. 16.* si autem quis in articulo mortis à Censurâ sive à Jure sive ab homine lata absolutus fuerit, is cessante periculo Superiorem adire debet, ut ejus mandatum de satisfaciendo suscipiat aliàs in censurâ reincidet ipso jure. *c. eos qui. 22. Desent. excom. in 6.*

Quær. 3 quid si pœnitens nulla ratione persuaderi possit, ut Superiorem accedat,

cedat, quin potius ob animi duritiam dilaturus Confessionem, aut etiam in omnem peccandi licentiam sese effusus sit, maximè si rationabilem recusandi causam habeat, quia scilicet prudenter timet damnum aliquod extrinsecum, v. g. Sigilli violationem, odium superioris, aut ne is scientiâ ex Confessione ad externam gubernationem utatur? R. tali casu debere Parochum à Superiore licentiam absolvendi petere (cautè tamen & in genere, ad aliquem casum reservatum nisi Persona poenitentis innotescat) atque ad eam præstandam Superiorem teneri & obligari, ne reservatio casuum quæ ad salutem animarum & edificationem concessa est, ad ruinam & destructionem tendat. *Reverendissimus D. Christoph. Rasler in tract. de Poenit. c. 7. §. 35.*

15 Quær. 4. an Parochus, qui licentiam absolvendi à reservatis non habet, possit poenitentem mittere ad alium Parochum?

Parochum vel Religiosum, qui eam
licentiam obtinet? Sanè pro Negati-
vâ facit, quòd Concil. Trid. *d. c. 7. s. 14.*
velit pœnitentem non ad alium,
quàm ad Superiorem remitti, ne alias
reservatio Episcopi facilè eludatur.
Item quòd Parochus alteri Jurisdictio-
nem in suum subditum delegare non
possit in tali materia, in qua ipse ean-
dem non habet, cum nemo plus Juris
in alium transferre possit, quàm ipse
habeat. *c. nemo 79. De R. I. in 6. &*
delegatus non ex propria, sed ex Juris-
dictione delegantis judicet. arg. c. sa-
nè. 11. De offic. deleg. Verùm Ego
quidèm non dubito, quin pœnitens
moneri debeat, ut Episcopum pro ab-
solute accedat, quod si autem dif-
ficulter persuaderi possit, vel justam
recusandi causam habeat, planè exi-
stimo, quòd ad alium habentem li-
centiam absolvendi à casibus reser-
vatis rectè dimittatur. neque pro-
pterea eluditur decretum Concilij re-
servatio

servatio Episcopi, quia in talibus cir-
 cumstantijs etiam ipsum Episcopum,
 teneri ad præstandam licentiam alteri
 jam supra dictum est. Illud verò vi-
 detur habere aliquam difficultatem,
 quo Iure ab alio quàm proprio Paro-
 cho vel Episcopo talis Poenitens absol-
 vatur? Non enim *ordinario*, quia sub-
 ditus non est: neque etiam *delegato*,
 quia à proprio Parocho Iurisdictionis cir-
 ca casum reservatum delegari non
 potuit, ut dictum. Sed R. hanc Iu-
 risdictionem ex qua Confessarius alie-
 num Parochianum ad se venientem
 cum licentiâ proprij Parochi absol-
 vit, non esse *delegatam* sed *prorogatam*
 & consequenter *ordinariam*. hæc enim
 est differentia inter Iurisdictionem
delegatam & *prorogatam*, quòd *delega-*
tam habens præcisè ex Iure delegantis
 16 iudicet, *prorogatam* autem habens iu-
 dicet ex propriâ, quia non confertur
 ipsi nova Iurisdictionis ab alio, sed tan-
 tum alienus subditus sese ipsius Iuris-
 dictio-

dictioni subijcit. *l. 1. & 2. ff. De Iudicijs.* Dices, quomodo digosci poterit *delegatane* sit Jurisdictio an *prorogata*? R. tunc censendam esse *delegatam* Jurisdictionem, si commissio dirigatur ad ipsum absolventem novam ipsi Jurisdictionem conferendo, *prorogata* verò tunc, si ipsi subdito tantum detur licentia, ut alteri, qui aliunde jam Jurisdictionem habet, se subijciat. *c. significasti 18. De foro compet.* Porro licet in causis spiritualibus & circa forum internum *prorogatio* Jurisdictionis sine consensu proprii ordinarij invalida sit, quia ubi de bono animæ agitur proprius Superior cognoscere debet, qui pro ea est rationem redditurus. *Barb. in d. c. significasti. sub n. 8.* attamen quòd cum licentiâ proprii superioris maximè subexistente justâ causâ *prorogatio* rectè fiat satis exploratum est. haud enim assignari potest diversitatis ratio, cur proprius superior possit alteri suam Jurisdictionem

nem

nem in suum subditum delegare, & cur non etiam possit ipsi subdito licentia dare, ut se alterius Iurisdictioni subijciat.

18 Quær. 5. quid statuendum si habens casus reservatos sit ex alienâ diœcesi, & tantum per accidens hic & nunc commoretur ad tempus in illa ubi confitetur, v. g. peregrinationis aut certi alicuius negotij expediendi causâ, &c.

Duos casus in proposito distinguit DD. primus est utrum talis poenitens confiteatur casum, qui non sit quidem reservatus in sua, sit tamen reservatus in Confessarij diœcesi? Secundus, an casus sit reservatus in diœcesi Poenitentis, non verò in diœcesi Confessarij? utrumque casum ex eodem principio resoluunt, videl. quòd attendendæ sint leges loci ubi Confessio fit, quia Iurisdiction & Iudicium regulatur secundum leges loci, in quo exercetur, proindè in primo casu putant poenitentem absolvi non posse, secus verò

verò in secundo *Laym. de Sacram. Pœnit. cap. 10. n. 10 cum cc. ibidem.*

Verùm Ego circa resolutionem primi Casus planè subsisto; Nam quæro, quando Casus pœnitentis non est reservatus in propria Diœcesi ipsius, an debeat remitti ad Episcopum proprium, vel ad Episcopum loci ubi confitetur? non ad proprium, quia ille casum sibi non reservavit, non etiam ad Episcopum loci ubi confitetur, quia non est ipsius subditus & reservationes casuum tantùm intelliguntur circa subditos. *tex in d. c. 7. Trid. s. 14. De Sac. Pœnit.* sunt enim introductæ, ut quilibet Episcopus suos non alienos subditos in officio contineat: maximè verò si casus reservatus in aliena Diœcesi patratu sit, sicut *in c. 2. De. confit. in 6.* expresse dicitur, quòd excommunicatio Episcopi extra suum territorium locum non habeat licet subditus ipsius Episcopi (quantò magis nō subditus) peccatum illud, propter quod
 excom-

excommunicatio lata est, extrà territorium Episcopi perpetraverit.

19 Alterius quoq; Casus resolutio propterea non caret scrupulo, cum non sit absolutè verum, quòd semper Iurisdicctio secundum leges loci exerceatur. Ecce si quis in Vngaria habitans, ubi Concil. Trid. receptum non est, contraxerit Matrimonium sine Parocho & testibus, & alibi super hoc Matrimonio disputetur ubi Concilium receptum est, id non secundum leges loci, ubi disputatur, sed ubi contractum fuit iudicari debet. *arg. l. si. fundus 6. de evict. l. 1. C. de emancip. lib. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 18. n. 27.* similiter si testamentum fiat secundum particulares consuetudines alicuius provinciae, id in toto mundo validum reputari debet & secundum illas consuetudines iudicari. *l. 2. C. quemad. testam. aper. Gail lib. 2. obs. 123.* & propius ad nostrum propositum, excommunicatus ab uno Iudice, debet etiam

ab alio tanquam excommunicatus haberi. *c. 3. de offic. Jud. ordin.* Interim tamē quia prædicta resolutio favet Conscientiæ, non libenter eandem expugno, & pro ejusdem probabilitate, illud saltem dici posse existimo, nimirum, secundum leges loci judicandum esse, quoties non de substantia controversiæ, sed de solennitate extrinsecâ iudiciorum & competentia Jurisdictionis quæstio incidit. Sic in Austria restitutio in integrum contra sententiam, Iudicis apud Imperatorem petitur: quid ergò si Austriacus extra Austriam litigans condemnetur & restitutionē petat, non erit ad Imperatorem remittendus, sed secundum leges loci ex justâ causa ab ipso Iudice condemnate in integrum restituendus. *jux. l. 3. C. ubi & apud quem restit. &c.* Instantiâ de excommunicato ideo non videtur urgere, quia excommunicationis natura est, quòd non tantum à Communionem fidelium unius loci, sed totius Ecclesiæ excludat. Quar. 6.

Quær. 6. Vtrum reservatio Casuum
 20 duret etiam post mortem Episcopi, &
 sede Episcopali vacante? Rz. si reser-
 vatio sit facta à Synodo Provinciali
 vel Diæcesanâ per modum Statuti per-
 petui, tunc durabit etiam post mortem
 Episcopi *arg. c. fin ubi gl v. Statuta.*
De offic. leg. & habens casum reserva-
tum sede vacante mittendus erit ad Vi-
carium Capituli. Qui tamen à de-
functo Episcopo habuisset licentiam
absolvendi à casibus reservatis, is ean-
dem (nisi tempus, ad quod licentia
restricta est, jam effluxisset) etiam se-
de vacante exercere posset, quia gra-
tia non expirant morte concedentis.
v. si cui. de præb. in. 6. Sanch. de ma-
trim. lib. 8. disp. 28. n. 72. Sin autem
 non constet de tali Statuto perpetuo,
 sed Episcopus defunctus proprio mo-
 tu sibi reservaverit casus aliquos (quod
 videtur in dubio præsumi posse, quan-
 do nulla extant statuta synodalia, quæ
 cõmuniter solent typis imprimi) tunc
 hæc

hæc reservatio unâ cum Persona Episcopi expirasse censetur & sede vacante quilibet Confessarius absolvere poterit. *Zerola in Praxi Episc p. I. v. casus reservati. n. 4. Emâ. Sa. v. absolutio n. 20.*

*Specialia quædam notanda
circa casus Papales.*

1. **N**ullus casus est Papæ reservatus 21
nisi qui simul habeat annexam
censuram excommunicationis. *Nav. in
Man. c. 27. n. 101.* ideò 2. si Pœnitens
propter aliquas circumstantias possit
excusari, quòd censuram non incur-
rerit, quamvis casum illum reserva-
tum perpetraverit, non est mitten-
dus ad Papam, sed à Parocho vel alio
Confessario absolvi poterit, quia, ut
dictum, nullus Casus est Papæ refer-
vatus, nisi qui excommunicationem
secum trahat.

3. Cum nulla excommunicatio vel 22
Censura incurratur nisi propter pecca-
tum mortale, ideò quotiescunq̃ ali-
quis

quis casum reservatum sine peccato mortali perpetravit, puta ob ignorantiam invincibilem, inadvertentiam non sufficientem deliberationem, parvitatem materiæ, &c. toties etiam censura, & consequenter à reservatione excusabitur. *Cov. in relect. c. alma mater de sent. excom. in 6. §. 9. n. 1.*

4. Favore Conscientiæ quorundam est opinio non affici aliquē censurâ Ecclesiasticâ, non tantum si ex probabili & tolerabili ignorantia nesciat actum quem agit esse prohibitum, sed etiam si sciat esse prohibitum, ignoret autem esse censurâ annexam, sicut hujusmodi probabilis & tolerabilis ignorantia datur in constitutionibus & canonibus, non ita per locorum Ordinarios publicatis, maximè circa foeminas rusticos, milites, pupillos & minorenes, utpote qui aliàs per Juris ignorantiam excusantur *l. cum de indebito. 25. §. 1. de probat.* quâ sententiam tenet Ang. *in v. excommunicatio 7. cas. ult. & vi.*

videtur probare Sylv. in v. ignorantia,
§. 8. Non obest, quod rusticus v. g.
grave delictum perpetrans ultimo
supplicio afficiatur quamvis ignoret,
tam gravē pœnam delicto esse præ-
fixam. sicut in contrarium argumen-
atur Cov. in d. c. alma mater §. 10 n. 9.
Nam imprimis vel delinquens scit,
actum quem agit esse prohibitum, vel
ignorat: si scit, vix potest contingere,
ut ignorantia pœnæ non sit nimis
crassa & affectata, siquidem pœnæ
publicè & toto mundo inspectante
soleant infligi: si ignoret, actum quem
agit esse prohibitum, eiusq; ignorantia
probabilis fuerit, falsum est supposi-
tum, quòd pœna præsertim ultimi sup-
plicij rectè plectatur. Deindè quidquid
sit in alijs causis, diversa est ratio in
Censuris, quæ sine contumacia & sal-
tem interpretativo contemptu ipsa-
rum censurarum non incurruntur,
contumacia autem quod in igno-
rante

rante non detur per se clarum est, & te
 etiam advertit Cov. d. §. 10. n. 7. opti e. 2
 mus tex. in. c. 2. de Constit in 6. ficu

24. 5. Circa excommunicationes, quae Pap
 ipso Iure inferuntur, etiam ad Consue. vat
 tudines locorum attendendum erit, non
 quia multae excommunicationes, quas ann
 Authores longa serie recensent, in Auc
 Germania receptae non sunt, vel certe Mag
 contrario usu abrogatae sunt. teste illar
 Henric. Magnigart. in suis parvis reso. mul
 25. *lut. Moral. cap. 5. §. 9.* quòd autem dit in
 lex non recepta non liget, communis an id
 ter sentiunt DD. *per tex in c. in istis. relin*
§. leges. dist 4. Nav. in Man. c. 23. posit
n. 41. Menoch. lib 2 praesumpt. 2. & habe
 quòd lex etiam recepta per contraria confe
 consuetudinem tolli possit, constat ex praed
 c. *fin. de Consuet. & pluribus alijs locis non*
 quae sanè Consuetudo vel exindera- rum
 tionabilis est, ne ob multitudinem libi po
 censurarum fideles periculum anima- rit pr
 rum suarum incurrant, & nervum Eccl. 90.
 clesticæ disciplinae contempnant. arg. Boen
 tex

t, & *te in Trid. s. 25. de reform. c. 3. & in*
opti. e. 2. de Constit. in 6. Specialis est dif-
 ficultas, quid censendum sit de casibus
 , quæ Papalibus in *Bulla Cene Domini* refer-
 n. sue- vatis, anne etiam illa Bulla possit dici
 rit, non esse recepta, cum tamen singulis
 quas annis rigorosè Romæ promulgetur? 26;
 , in *Audivi à viris fide dignis, quòd aliqui*
 certe Magni Principes Germaniæ nō sint passi
 teste illam Bullam in suis territorijs pro-
 refo- mulgari, fortè quia plurimùm defen-
 item dit immunitatem Ecclesiasticam: Sed
 unij- an id Jure fecerint, alijs disputandum
 istis relinquo. Interim ad nostrum pro-
 23. positum dicendum videtur, subditos
 2. & habere justam ignorantia causam, &
 rarā consequenter non incurrere Censuras
 at ex prædictæ Bullæ, si in aliqua Diacesi
 locu- non promulgentur. *tex notab. in c.*
dera- rum infirmitas. 13. De Pœnit. & remiss.
 tem- bi post quàm per Prelatos locorum fue-
 ima- rit publicata, & c. & tenet Cajet. in 1. 2.
 n. Ec- 90. art. 4 ac in specie quòd Bulla
 . arg- Bœnæ non recepta non liget, asserit.

- Nav. *Consil. r. de const. n. 74. in sum
marijs. Paul. Laym. De excom. c. 5. s. s.*
n. 2. ubi refert Becanum idem sentiens
 quidquid fortè sit de alijs causis civili-
 bus & Judicialibus, quæ periculum
 nimarum non ita imediatè tanguit
 in quibus ex stilo Curia omnes c. ip
 Romæ tantùm promulgatæ ho Bab
 etiã in partibus obligant. *Chokier De*
Jurisdic. ord. in exempt p. 1. q. 50. an. 3.
- 28 6. Nulla excommunicatio vel ca
 sus reservatus incurritur propter ac
 tum merè internum, v. g. peccatū co
 gitationis, hæresim mentalè &c. qui
 Ecclesia non judicat de internis & oc
 cultis, sed requiritur actus externus
 verbo vel opere externo demonstra-
 tus, & quidem consummatus, unde
 v. g. reservatus sit incoestus, requiret
 perfecta copula, & non sufficet tan-
 tum attentata. *Laym. in Theo. m. 2.*
lib. 5 tract. 6 c. 12. sub. n. 3.
- 29 7. Qui casum Papalem habent
 Episcopo absolvi possunt, si sint e
 est n
 co

conditionis, quòd Romam venire sine magna difficultate nō possint, uti sunt foeminae, pueri, filijfam. in potestate patria constituti, senes, infirmi, habentes inimicitias capitales, aut aliud justum impedimentum, propter quod tale iter suscipere nequeant, ita tamen, ut hi qui impedimento temporali laborant (exceptis pueris, qui etiam post pubertatem ab Episcopo absolvuntur, cum propter puerilem ætatem, in qua delictum admiserunt, veniam mereantur) cessante impedimento debeant ad sedem Apost: accedere. Item magni & potentes Domini absolvuntur quidem in partibus, sed S. Pont. prius debet de statu Personæ & qualitate causæ certiorari, ut absolutio secundum ipsius mandatum impendatur. *vid. tex. inc. mulieres 6. c. de cætero 11. c. quamvis. 58. Et c. fin. De sent. excom.*

8. Demum hodie plerumque non 30 est necessè pœnitentem cum casu Pa-

pali Romam mittere, quia Legati aut
 Nuncij Apostolici in partibus existen-
 tes, vel etiam diversorum Ordinū Re-
 ligiosi præsertim Mendicantium po-
 testatem & privilegium habent à ca-
 sibus S. Pontifici reservatis absolvendi.
 Sed de huiusmodi Specialibus Privile-
 gijs illi ipsi Religiosi consulendi erunt.
 nam S. Congreg. Episcop. & Regul.
 de Mandato Clem. VIII. die 9. Mensis
 Jan. Anni 1601. resolvit, quòd qui-
 cunq̃ue Regulares cujusvis Ordinis
 Congregationis, Societatis & Instituti
 tam intra quàm extra Italiam vir-
 tute privilegiorum suorum quorum-
 cunq̃ue non possint absolvere à casibus
 in Bulla Coenæ vel Episcopis re-
 servatis. prout hanc resolutionem
 terminis refert Quaranta in *Summa*
Bull. verb. Casus reservati. n. 13. &
 Aldan. allegat Barb. in *Collect. ad. c.*
Trid. s. 14. De Sacram. Pœnit. n. 2.
 ubi ponit hanc resolutionem esse datam
 17. Nov. 1628. quod fortè de renov-

utione intelligendum est, quia *Data* apud Quarant, d. l. est antiquior.

CAPUT III.

DE EUCHARISTIA.

1. Eucharistia danda est quoties rationabiliter petitur.
2. Videtur verius quod etiam quotidie, ceteris paribus peti possit.
3. Fallit in conjugatis.
4. Eucharistia quandocumque petitur ad egrotum deferenda est reverenter cum comite & lumine.
5. Ad sumptionem Eucharistia requiritur dispositio animae, & corporis.
6. Habens casum reservatum aliquando ante absolutionem communicare potest.
7. Non habentes usum rationis non sunt ad communionem admittendi.
8. Communicaturus qualiter debeat esse jejunus.
9. Ad egrotum non debet Eucharistia